

13.5.2021

לכבוד
מר רסאן עליאן
מתאם פעולות הממשלה בשטחים
בדוא"ל

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 02-6467001

לכבוד
מר בני גנץ
שר הביטחון
בדוא"ל

שלום רב,

- דחוף ביותר -

הנדון: ביטול ההחלטה על סגירת המעברים ומניעת יציאת דייגים לים ברצועת עזה

בשם עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, רופאים לזכויות אדם – ישראל, האגודה לזכויות האזרח בישראל, המוקד להגנת הפרט, יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות האדם, במקום – מתכננים למען זכויות תכנון (ע"ר), רבנים למען זכויות האדם, אמנסטי אינטרנשיונל ישראל, זים – קהילה פועלת, לוחמים לשלום וארגון גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע, הרינו לפנות אליכם בדחיפות בדרישה לביטול ההחלטה על סגירתם המוחלטת של המעברים בין ישראל לרצועת עזה ומניעת יציאת דייגים לים, כדלקמן:

1. ביום 11.5.2021 בשעות הבוקר, הודיע המתפ"ש בדף הפייסבוק בערבית על סגירתו של מעבר ארו לתנועת אנשים עד להודעה שעה. בשעה 23:58 של אותו יום, הודיע המתפ"ש על סגירתו המחולטת של מעבר כרם שלום לסחורות גם הוא עד להודעה חדשה. מדיווחים בתקשורת ועדויות בשטח עולה כי סגירת המעברים היא מוחלטת, כך שלא מתאפשרת כניסת מוצרים חיוניים, כולל דלק וגז, ולא תתאפשר יציאת אנשים לצרכים רפואיים והומניטריים דחופים. יומיים לפני כן, 9.5.2021, הודיע המתפ"ש על ההחלטה לסגור את המרחב הימי ולמנוע יציאת דייגים לים עד להודעה חדשה.

2. נדגיש כבר עתה, מניעת מעבר אנשים ואספקה סדירה של מוצרים חיוניים, מהווה מעשה אסור על פי המשפט הבינלאומי ההומניטרי.

3. כידוע לכם, הדלק והגז מהווים מוצרים הומניטריים חיוניים לרצועת עזה ומניעת הכנסתם פוגעת באופן חמור בצרכיה ההומניטריים של האוכלוסייה שם, אשר כבר כעת סובלת מתנאים אנושיים והומניטריים קשים ביותר, במיוחד בימים האחרונים כתוצאה מההתקפות הישראליות הפוגעות באוכלוסייה האזרחית ומבנים ומתקנים אזרחיים ברצועה. בהתאם להודעה של חברת חלוקת החשמל ברצועת עזה, מלאי הדלק בתחנת הייצור צפוי להיגמר עד סוף השבוע הזה ומסכן את הפסקת פעילותה של תחנת הכוח בצורה מוחלטת, זאת אף כפי שהזהיר משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים. מחסור זה גורר אחריו מחסור קשה בחשמל, ופגיעה במערכות המים והתברואה ובמערכות הבריאות ובתי החולים הנאלצים להתמודד בימים אלה גם במספר גבוה של פצועים כתוצאה מהירי על רצועת עזה, וגם במספר רב של חולים בנגיף הקורונה.

4. זאת ועוד, מניעת כניסת ויציאת אנשים לצרכים הומניטריים ורפואיים דחופים היא בעלת השלכות קשות ביותר ומסכנת את חייהם של חולים רבים שזקורים לטיפולים מצילי חיים מחוץ לרצועת עזה. החשש הכבד הוא שימנע גם פינוי פצועים ככל שיהיה צורך בכך.

5. סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית, החל על מצב לחימה ועל מצב של כיבוש כאחד, מחייב את ישראל לנהוג בתושבי עזה ב"דרך-ארץ לגופם, לכבודם, לזכויותיהם המשפחתיות, לאמונתם ולפולחנם, לנימוסיהם ולמנהגיהם. היחס אליהם יהא תמיד אנושי, והם יוגנו במיוחד מפני כל מעשי אלימות או איומי אלימות...." (ר' גם סעיף 46 לאמנת האג הדבר דיניה ומנהגיה של המלחמה ביבשה משנת 1907). סעיף 38 לאמנה מעגן את החובה לספק לתושבים מוגנים, הזקוקים לטיפול רפואי, שירותם המשותווים לאלה שמקבלים אזרחיה.

6. על מדינת ישראל מוטלת החובה לדאוג לצרכיהם של תושבי רצועת עזה ולתפקוד המערכות האזרחיות ולאפשר את המעבר החופשי של ציוד הומניטרי (ר' סעיפים 3, 13, 16, 18, 19, 23 ו-30 לאמנת ג'נבה). נדגיש כי קשיים ביטחוניים, לרבות סכנות הנשקפות בעת הלחימה, אינם פוטרים את ישראל מחובותיה ההומניטריות כלפי תושבי רצועת עזה.

7. כפי שנקבע בבג"ץ 201/09 **רופאים לזכויות אדם ואח' נ' ראש הממשלה ואח'** (פסק דין מיום 19.1.2009), "כל עוד יש לישראל שליטה על העברת המצרכים ואספקת הצרכים ההומניטריים לרצועת עזה, חלות עליה החובות המעוגנות בדין ההומניטרי הבינלאומי, המחייבות אותה לאפשר לאוכלוסייה האזרחית, בין היתר, גישה למתקנים רפואיים, למזון ולמים, וכן למוצרים הומניטריים נוספים הדרושים לקיומם של חיים אזרחיים." עוד צוין:

אחד מעקרונות היסוד של המשפט הבינלאומי ההומניטרי הינו עיקרון ההבחנה בין לוחמים ומטרות צבאיות לאזרחים ומטרות אזרחיות, תוך הקניית הגנה לאלה האחרונים (ראו עניין הסיכול הממוקד. (בין היתר, נכללות בגדר ההגנות המוקנות לאוכלוסייה האזרחית של כל הצדדים לעימות, גם החובה לאפשר מעבר חופשי של אספקה הומניטרית רפואית, וכן מזון חיוני ולבוש לילדים, נשים הרות ואמהות, במהירות האפשרית, בכפוף למספר מגבלות (סעיף 23 לאמנת ג'נבה הרביעית). סעיף 70 לפרוטוקול הראשון קובע חובה כללית ורחבה יותר, לפיה חייבים צדדים לסכסוך לאפשר העברת מצרכים החיוניים לאוכלוסייה האזרחית במהירות וללא הפרעה.

8. לבסוף נדגיש כי סגירת המרחב הימי ומניעת יציאת הדייגים לים אין בינם לבין המתרחש בגבול עם ישראל ולא כלום. המדובר בצעד ענישתי פסול והמכוון לפגוע באוכלוסייה אזרחית הנסמכת על ענף הדייג לצורך מחייתה וכן בביטחון התזונתי במיוחד בתקופה זו.

לנוכח כל האמור לעיל, נבקשכם לבטל לא לתר את החלטותיכם בנדון, ולאפשר לכל הפחות תנועת אנשים לצרכים הומניטריים, מעבר סחורות חיוניות, וכן לאפשר לדייגים לצאת למרחב הימי.

בברכה,

אסנת כהן ליפשיץ, עו"ד